LARA TAVEIRNE

WOLF

2024 Prometheus Amsterdam

© 2024 Lara Taveirne
Omslagontwerp Kris Demey
Foto auteur Saskia van der Stichele
Lithografie afbeeldingen BFC, Bert van der Horst, Amersfoort
Zetwerk Elgraphic
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5421 9

WEG

Je trok de deur van je studentenkamer dicht, gooide de sleutel over je schouder, kocht met je laatste geld een ticket naar het noorden en weg was je. In een valse herinnering keek je aan het einde van de straat nog een keer achterom en zwaaide.

Eerst wisten we niet dat je weg was. We dachten dat je alleen maar vertrokken was om weer terug te komen.

Mijn moeder keek onophoudelijk op haar rode Nokiatje.

De kamer die je achterliet leek op de kamer van iemand die haastig naar de winkel was vertrokken omdat hij nog iets vergeten was. Dat vertelde mijn jongste zus, die samen met mijn ouders naar je studentenkamer was gereden om na te gaan of je daar niet zat. Met z'n drieën gingen ze op de rand van je bed zitten wachten tot je terugkwam. Ik weet niet hoeveel tijd ze lieten verstrijken voor ze vonden dat het tijd was om weer op te staan.

Mijn moeder nam je vuile was mee, mijn vader je vuilnisbak. Thuisgekomen vond hij daarin de snippers van een afscheidsbrief. De eerste zin. Het kladje van iets wat een goed afscheid had kunnen worden.

Je kwam niet terug. Je zweeg in alle talen. Geen sms met enigmatische afkortingen. Geen mail vol uitroeptekens. Geen postkaart met zonnige groeten. Ook het rode Nokiaatje in de hand van mijn moeder bleef zwijgen. Toch geloofden we dat je als een verloren fietssleutel wel weer zou opduiken. Als bij toeval. Op een ongewone plek. Als we het het allerminst verwachtten.

Op een nacht schrok ik wakker omdat ik wist waar je was. In het buitenhuisje van onze ouders, die scheve barak op het verlaten platteland. Ik zag al voor me hoe je opgerold in die muffe sixtiesslaapzak lag te slapen.

Om geen tijd te verliezen stapte ik in de werklaarzen van mijn man. Met een maat 46 aan mijn voeten fietste ik over het onverlichte pad langs het kanaal naar het vakantiehuisje. Ik trapte harder dan ik ooit eerder had gedaan, omdat ik de eerste wilde zijn. Door mij zou het rode Nokiaatje van mijn moeder oplichten op haar nachtkastje: *Wolf is terug! Ik heb hem gevonden!*

Aangekomen bij het vakantiehuisje stak ik mijn hand achter de deur om het licht aan te knippen, maar het peertje wilde niet aanspringen. Toen bedacht ik dat mijn vader elke winter de elektriciteit afsloot. Als ik je wilde

vinden, moest ik op de tast naar je op zoek. Met mijn armen voor me uitgestrekt, je naam fluisterend in het donker. Roepen durfde ik niet, doodsbang dat je je te pletter zou schrikken.

Je kwam elke dag niet terug. Niemand van ons herinnert zich hoe we de dagen doorkwamen.

Op een ochtend in februari stond ik de bevroren was van de lijn af te halen. We woonden in die periode in een vervallen sluiswachtershuis in de tochtige polders. Ik haalde stijve kinderpyjama's en keiharde broeken van de waslijn toen mijn oog op iets naast mijn voet viel: het groen van een narcis die zich door de bevroren grond naar boven had gewrongen. Zonder nadenken plantte ik de hak van mijn laars in de aarde en vermorzelde die moedige plant. Een nieuw seizoen, dat moesten we zien te vermijden.

Nog geen seconde later brak er een beangstigende gedachte door, een die zich al twee maanden koest had gehouden. Misschien was je niet de weg kwijtgeraakt, maar jezelf. En als je jezelf kwijt was, wie waren wij dan om te denken dat we je terug zouden vinden? In één stuk?

Maar de lente kwam toch. Op de kalender stond zelfs dat het je verjaardag was. Maar niemand van ons wist hoe we het moesten vieren. Of we taart moesten halen. En of we wel of niet een jaar mochten bijtellen.

Ik had een fotoshoot die dag, zat tegenover een vrouw die lekker rook en met een kwastje foundation uitsmeerde op de rug van haar hand. 'Nieuwe poging,' zei ze, nadat ik haar hele werk kapot had gehuild. Die volstrekt vreemde vrouw was de eerste aan wie ik het had durven te zeggen: 'Ik denk niet dat mijn broer vandaag negentien is geworden.' Dat ik mijn ogen dicht had hielp om die woorden te kunnen uitspreken.

Ik legde uit dat ik me ontzettend schaamde voor die gedachte, omdat de rest van mijn familie wel hoopvol bleef. Ze zei: 'Het kan natuurlijk ook dat jullie allemaal doen alsof, voor elkaar.'

In mijn herinnering was het diezelfde avond dat ik naar een concert zou gaan met een vriend, die onze afspraak vergeten was, wat ik natuurlijk niet wist, waardoor ik op hem bleef wachten in de grote art-deco-entreehal. Ook toen er niemand anders meer stond te wachten en een veel te aardige vrouw van de organisatie kwam zeggen dat ze nu echt wel wilden beginnen, bleef ik toch staan. Ik hoorde dat de twee grote deuren werden gesloten en even later dreunde het concert als een doffe hartslag in de verte. Op straat viel de plenzende regen zijwaarts naar beneden. Na al die jaren kan ik me er nog altijd over verbazen waarom ik niet naar binnen ging om te wachten. Waarom ik mezelf had buitengesloten met mijn pijn.

En toen ging de telefoon. Later zou mijn moeder zeggen dat ze het al wist door de manier waarop die rinkelde.

Het was een bloedhete dag in mei. Samen met mijn man en de kinderen was ik vrienden aan het helpen op de boerderij. We zaten ver uit elkaar verspreid over het veld, bezig knoflook te planten. Onze kinderen waren samen met de oudere kinderen van onze vrienden bij de moddersloot aan het spelen. Met een lange aanloop sprongen ze om de beurt in het water. Gegil en gespetter. Het hoge geblaf van hun nieuwe hondje. Lente vermomd als hoogzomer.

Toen kwam mijn vriendin vanaf het huis het veld in gelopen, mijn telefoon hoog in de lucht. Ze zei dat hij onophoudelijk bleef rinkelen. Dat ik maar beter even kon kijken wie me zo hard nodig had. Op dat moment begon de telefoon alweer kabaal te maken.

Je was gevonden. Het klonk als goed nieuws. En zo begreep ik het eerst ook, toen ik het mijn vader hoorde zeggen. 'Ze hebben Wolf gevonden. In het bos. In het bos.' Hij huilde zo erg dat ik dacht dat het lachen was, onbedaarlijk lachen. Het soort lachen dat alleen weerklinkt als een vader zijn verloren zoon heeft teruggevonden. 'In het bos. In het bos.' Het was gestolen uit een liedje. Ik zag je huppelend tussen de bomen lopen, wiegend met een mandje. Maar ineens viel me op dat er een randje zat aan het lachen van mijn vader. Toen ik begreep dat ik naar mijn huilende vader luisterde, moesten mijn emoties een scherpe bocht nemen. Een zeer scherpe bocht. Daar kon geen mens heelhuids uit komen.

Je was gevonden. Of beter: je lichaam was gevonden. In een naaldbos in het hoge noorden van Zweden. Je werd gevonden door een vrouw die haar weggelopen hond achterna was gegaan. Ze vond jou en de hond tegelijkertijd. De dooi had nog maar net ingezet. De takken drupten nog.

Verscholen onder dikke lagen winterse kleren vonden de speurders een dagboek terug. Een zwart Moleskineschrift, waar je de laatste dagen van je leven in had neergeschreven. Op de kaft had je met Tipp-Ex een kompas getekend, de naald wijzend naar het noorden.

Of dit allemaal aan me verteld werd toen ik daar met de telefoon tegen mijn oor in het veld stond, weet ik niet meer. Wel meen ik me te herinneren dat de hond was opgehouden met blaffen en dat ik ook mijn kinderen nergens meer hoorde. Dat de wereld om me heen was dichtgevroren.

Ik weet alleen van horen zeggen dat ik toen ben gaan lopen. Op mijn slappe benen. Volgens mijn vriendin met een bovenmenselijke snelheid. Ik denk dat ik geloofde dat ik de pijn nog altijd te snel af kon zijn.

Onze vrienden hebben een stadsboerderij, waardoor ik ineens van de velden midden in de woonwijk stond. Daar viel ik stil, omdat de kinderen op straat, met hun stepjes en hun springtouwen, me aankeken alsof ik van een ander zonnestelsel kwam. In zekere zin klopte dat wel. Het

stukje dat ik had afgelegd overspande de afstand tussen wie ik altijd was geweest en wie ik nooit meer zou worden. Zoiets laat zich enkel in lichtjaren uitdrukken.

Terwijl het altijd moeilijk was geweest om een datum te vinden voor een familiefeest, keerden we nu allemaal zonder dralen terug naar het huis van onze kinderjaren.

Toen mijn man me in de auto tilde, vergat hij mijn gordel vast te maken. Mijn vriendin deed dat toen. Dat zijn handelingen die je nooit meer vergeet. Ze worden opgeslagen in een apart doosje in je geheugen.

Onderweg naar België hielden we een tussenstop op een snelwegparking die baadde in de blakende zon, alsof we ergens in het zuiden waren. Ik gaf over achter de glasbol en mijn man droeg me op zijn rug terug naar de auto, want ik had geen schoenen aan.

Weken later vonden onze vrienden mijn laarzen terug in het veld, bij een onafgewerkt rijtje plantlook. Ze waren volgeregend.

Wij, de vier overgebleven kinderen, ontmoetten elkaar in de tuin bij onze ouders. En hoewel we nooit echt lichamelijk met elkaar waren geweest, vielen we elkaar nu in de armen en huilden elkaars gezichten nat.

Als ik me goed herinner, hebben we daar de hele middag op het tuinpad gestaan. In elkaars armen. Die eerste gol-

ven van verdriet vingen we samen op. Zoals we vroeger op het strand samen het zandfort hadden verdedigd. Met onze strandscheppen hoog in de lucht gestoken, omdat we geloofden dat dit de zee zou afschrikken.

Het was vreemd, we huilden om je, maar intussen waren we ook op je aan het wachten. Met een half oog hielden we de achterpoort in de gaten. Alsof je daar zo doorheen naar binnen kon lopen. Zoals altijd te laat. Je sigaret uitduwend tegen je schoenzool. 'Is er iemand dood misschien?'

Je kwam pas dagen later terug. In een zak die we in geen geval mochten openmaken. Er zaten geesten in die ons een leven lang zouden achtervolgen. Dat werd ons gezegd door iemand die daar verstand van had. Het was een zwarte zak met een rits die niet open mocht.

Het was mei en nog steeds broeierig heet toen je in die zak op de luchthaven aankwam. Ik herinner me een gesprek waarin mijn moeder zich hardop afvroeg of niemand van ons je daar moest opwachten. We negeerden haar vraag, en daar heb ik nog altijd spijt van. Ik had die taak op me moeten nemen. Niet voor jou, want ik geloof niet dat doden iets als dankbaarheid kunnen voelen. En al zeker niet voor mezelf, want ik kan me niet eens voorstellen hoe idioot ik me zou hebben gevoeld als ik daar wel had gestaan in de aankomsthal met je naam op een kartonnen bordje. Maar ik heb spijt dat ik het niet heb gedaan voor onze moeder, die het volgens mij troostend had gevonden als

iemand haar verloren zoon had staan opwachten toen hij na een halfjaar eindelijk weer thuiskwam.

Zodra de zwarte zak bij de begrafenisondernemer was afgeleverd, wilde ik naar je toe, maar dat kon niet, want de kinderen kwamen net terug van de kleuterschool en ze moesten nog eten en in bad en ze wilden nog een verhaaltje voor het slapengaan.

Net voor sluitingstijd verscheen ik in een vrolijke zomerbroek op de stoep bij de begrafenisondernemer. Hij keek eerst naar mijn broek en toen in mijn ogen. Hij zei: 'Dat moet een vergissing zijn, juffrouw. We hebben hier niemand die Wolf heet.'

Je was nog maar net gevonden en ik was je alweer kwijt.

Blijkbaar stond ik bij de verkeerde begrafenisondernemer. Te voet ben ik toen van de ene naar de andere gegaan, omdat ik met al die tranen niet meer achter het stuur durfde. Mijn nog levende broer legde aan de telefoon uit hoe ik moest lopen. Het voelde veilig, alsof ik met een touwtje met hem verbonden was.

De tweede begrafenisondernemer deed de deur open als voor bezoek waar hij lang naar had uitgekeken. En toen had ik al meteen heimwee naar de eerste, de man die had gezegd: 'Wolf? Dat moet een vergissing zijn, juffrouw, we hebben hier helemaal geen Wolf.'